

4.6. LINNASTUMISE PÕHJUSED

Tallinn

Maa-asula

Linna- ja maarahvastik

Inimesed elavad nii linnades kui ka maal.

Linnades elavad inimesed moodustavad linnarahvastiku.

Maal elavad inimesed on maarahvastik.

Eestis elab linnades 69% inimestest, see on peaaegu $\frac{3}{4}$ elanikkonnast.

Euroopas elab linnades 75% inimestest, see on $\frac{3}{4}$ elanikkonnast.
Kogu maailma inimestest elab linnades 52%,
see on umbes pool rahvastikust.

Linnades töötab enamik inimesi teeninduses ja tööstuses.

Linnade ja linnaelanike arv kasvab pidevalt. Sellist olukorda nimetatakse linnastumiseks.

Suurte linnade ümber olevad asulad kasvavad väga kiiresti. Sageli ei saa aru, kus üks asula algab ja teine lõpeb. Asulad kasvavad üksteisega kokku ja moodustavad ühe suure linna. Näiteks on Tallinnaga kokku kasvanud Laagri ja Tartuga Ihaste.

Eestis pole suurlinnu. Kui kokku kasvavad suurlinnad, siis seda nimetatakse linnastuks.

**Tuleta meelde ka 7. klassi loodusõpetuses õpitut.
Mis on need põhjused, miks osale inimestele
meeldib elada maal, osale aga linnas?
Kumba eelistad sina? Miks?**

ÜLESANNE 1

**Vii kokku linnastumisega seotud mõiste ja selgitus.
Ühenda joonega mõiste ja selle selgitus.
Arutlege koos õpetajaga.**

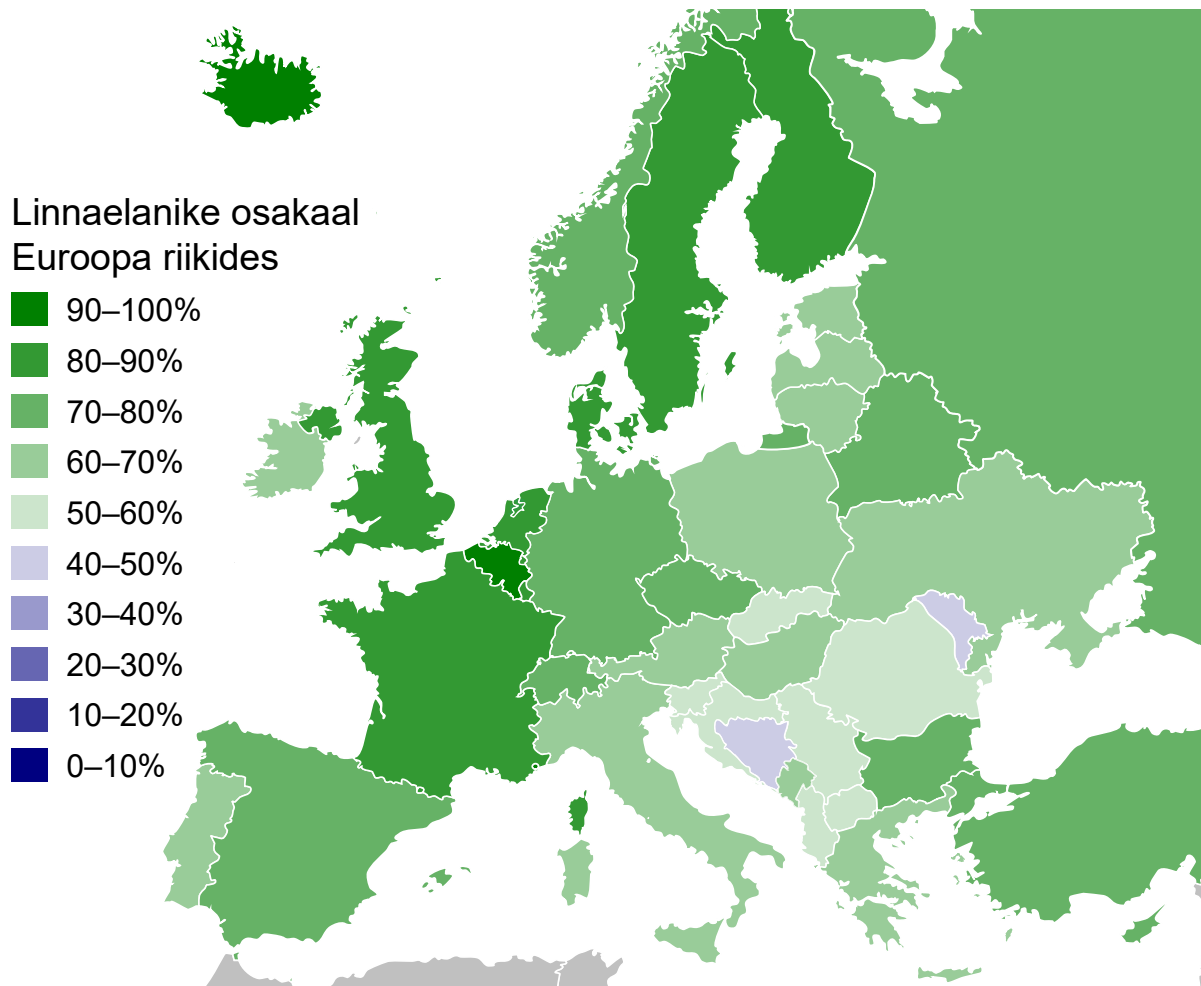
● asula	linnaelanike ja linnade arvu kasv
● linn	üle ühe miljoni elanikuga linn
● suurlinn	eraldi asuv eluhoonete rühm
● linnastu	suurem asula, kus elab vähe
põllumajandusega tegelevaid inimesi
● linnastumine	omavahel kokku kasvanud linnad

MAA-AMET

Peetri elurajoon Tallinna piiril

Linnastumine Euroopa riikides

ÜLESANNE 2

Vaatle Euroopa linnastumise kaarti. Mida tumedam roheline värv, seda rohkem selle riigi inimesi elab linnades.

Vasta küsimustele. Kasuta vajadusel Euroopa riikide kaarti.

1. Mis riikides elab enamik inimesi linnades (90–100%)?

2. Mis Eesti naaberriikides elab samuti väga suur osa elanikkonnast linnades (80–90%)?

3. Kui palju inimesi elab linnades Eestis, Lätis ja Leedus?

4. Kus elab linnades alla poole (40–50%) elanikkonnast?

See tähendab, et seal on enamusesrahvastik.

Linnastumise põhjused

Linnadesse luuakse seoses tehnoloogia arenguga üha rohkem töökohti.

Maal jääb töökohti pidevalt vähemaks. Suurtes farmides on inimeste töö asendunud masinate tööga. Maalt kolivad paljud inimesed linnadesse elama. Seal on neil kergem saada tööd.

Linnaelu eeliseks on ka see, et eluks vajalikud asutused ja teenused on lihtsamini kättesaadavad. Linnas on rohkem kauplusi, koole, lasteaedu, meditsiinasutusi, söögikohti. Linnas on ka palju vaba aja veetmise kohti. Seal on kinod, teatrid, mitmesugused muuseumid, spordisaalid, spaad.

London on üks Euroopa suuremaid linnu.

ÜLESANNE 3

Miks mõnele inimesele meeldib elada linnas?

Märgi valikust linnaelu positiivsed jooned.

Lisa omalt poolt veel üks põhjus.

Arutle kaaslastega linnas elamise üle.

Inimesed lähevad linna elama, sest linnas on

- kergem leida töökohta
- palju metsa
- palju kauplusi
- puhtam õhk
- head loomapidamisvõimalused
- head sportimisvõimalused
- kättesaadav arstiabi

Prantsusmaa pealinn Pariis

●

ÜLESANNE 4

Miks mõnele inimesele meeldib elada maal?

Kirjuta maaelu positiivsed jooned.

Arutle kaaslastega maal elamise üle.

●

●

●

●

●

Talu Põhja-Eestis

Eesti linnad

Eestis on 47 linna. Maailma suurlinnadega võrreldes on meie linnad väga väikesed. Eesti kõige suurem linn on pealinn Tallinn. Tallinnas elab ligikaudu 400 000 elanikku.

Kõige väiksemas linnas Mõisakülas elab aga alla 900 inimese.

Kõige vanem linn on Tartu, mis sai linnaõigused 1030. aastal. Kõige noorem linn on Tamsalu, mis sai linnaõigused alles 1996. aastal.

ÜLESANNE 5

Leia kaartidelt ja internetist Eesti neli suuremat linna. Täida nende kohta tabel.

Linna nimi:	Tallinn			
Elanike arv				
Maakond				
Asutamis-aasta				
Mille poolest on see linn tuntud	, sadamalinn, laulu- ja tantsupeod			
Kes kuulsatest inimestest on sealt pärit?				

Euroopa suurimad linnastud

Maailma suurim linnastu Tokio

Euroopa suurim linnastu Moskva

Maailma suurim linnastu asub Aasias. See on Jaapani pealinn Tokio. Tokio on kokku kasvanud mitme lähedal asuva suure linnaga. Tokio linnastus elab peaaegu 60 miljonit inimest. Euroopas nii suuri linnastuid ei ole.

ÜLESANNE 6

Kus asuvad Euroopa suuremad linnastud?

Vaatle internetist linnastute kaarti:

citypopulation.de/world/Agglomerations.html

Vali loetelust sobiv linnastu. Alusta kõige suuremast.

Märgi, kus riigis see asub ja kui palju on seal elanikke.

Linnastu	Riik	Rahvaarv (miljonit in)
Madrid Moskva Viin	Hispaania Leedu Venemaa	17,3 12,8 11,6
Istanbul Kiiev Minsk	Ukraina Türgi Soome	23,1 16,0 16,9
Helsingi London Riia	Iirimaa Suurbritannia Läti	13,6 14,8 15,1
Berliin Rooma Pariis	Prantsusmaa Norra Saksamaa	9,7 13,3 11,4